

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

KUTSESTANDARD

Erivajadusega inimese abivahendi spetsialist, tase 4

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Erivajadusega inimese abivahendi spetsialist, tase 4	4

A-osa KUTSEKIRJELDUS

<p>A.1 Töö kirjeldus</p> <p>Erivajadusega inimese abivahendi spetsialist hindab inimese toimetulekut toetavate abivahendite vajadust ja efektiivsust, määrab abivahendi ning vajadusel kohandab ja/või valmistab abivahendi. (Abivahendite loetelu vt. lisa 1). 4. taseme erivajadusega inimese abivahendi spetsialist töötab muutuvates olukordades, vajadusel teeb asjakohaseid muudatusi ja korraldab töid plaanipäraselt, säästlikult ja tulemuslikult. Erivajadusega inimese abivahendi spetsialist võib töötada abivahendialast teenust pakkuvas ettevõttes, rehabilitatsiooni-, tervishoiu-, hoolekande- või haridusasutuses.</p>
<p>A.3 Töö keskkond ja eripära</p> <p>Erivajadusega inimese abivahendi spetsialist töötab erivajadustega inimestega, teeb koostööd tervishoiu-, hariduse- ja sotsiaalvaldkonna spetsialistidega ning isiku lähisugulastega. Töö keskkonnaks võib olla ettevõtte või isiku kodu-, töö-, õpikeskkond.</p>
<p>A.4 Töövahendid</p> <p>Erivajadusega inimese abivahendi spetsialisti peamiseks töövahenditeks on hindamisvahendid, mõõtmisvahendid, testimisvahendid, oma valdkonna töövahendeid ning kommunikatsioonivahendid.</p>
<p>A.5 Tööks vajalikud isikuomadused</p> <p>Erivajadusega inimese abivahendi spetsialisti töös on oluline empaatiavõime, koostöövõime, vastutusvõime, suhtlemisoskus ja tehniline taiplikkus.</p>
<p>A.6 Kutsealane ettevalmistus</p> <p>Erivajadusega inimese abivahendi spetsialisti kutse eeldab keskharidust ja kutsestandardis kirjeldatud kompetentside omandamist praktilise töö kaudu, 3-aastast erialast töökogemust ning erialase täienduskoolituse läbimist vähemalt 3 AP ulatuses.</p>
<p>A.7 Enamlevinud ametinimetused</p> <p>Ametinimetused: erivajadusega inimese abivahendi spetsialist, (ortoosi/proteesitehnik, liikumispuuet kompenseerivate abivahendite spetsialist, kommunikatsioonivahendite spetsialist, nägemisabivahendite spetsialist, kuulmisabivahendite spetsialist, inkonõustaja, keskkonnakohanduste spetsialist).</p>

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

<p>B.1 Kutse struktuur</p> <p>Selle kutse taotlemisel on nõutav kõikide kompetentside (B.2.1 – B.2.5) tõendamine.</p>
<p>B.2 Kompetentsid</p>

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

B.2.1 Abivahendi vajaduse hindamine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad (mida, kuidas teeb)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) On oma töös orienteeritud kliendi vajadustele. 2) Hindab isiku toimetulekut tema tegevuskeskkonnas standardiseeritud mõõtmismeetodite, vaatluse ja intervjuu abil. 3) Hindab isiku individuaalset abivahendi vajadust oma töö valdkonnas. 4) Määrab hindamistulemuste alusel abivahendi tüübi ja selle tehnilised parameetrid. 5) Dokumenteerib elektroonselt ja/või paberkandjal abivahendi vajaduse. 6) Järgib oma töös elukestva õppe printsiipe 	
<p>Teadmised: teab ja mõistab</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) isiku toimetuleku hindamise meetodeid (vaatlus, intervjuu, küsitlus, videoanalüüs jms) 2) abivahendi valimise põhimõtteid (standardiseeritud abivahendi vajaduse ja efektiivsuse hindamise meetodeid) 3) dokumenteerimise aluseid 	
B.2.2 Abivahendi soetamine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad: (mida ja kuidas teeb)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Selgitab välja abivahendi rahastamise võimalused küsitledes isikut ja tehes päringuid vastavatesse institutsioonidesse. 2) Arvestades isiku vajadust soovib sobivat abivahendit 3) Koostab elektroonse hinnapakumise abivahendi kohta. 4) Esitab hinnapakumise isikule ja/või rahastajale. 5) Rahuldava otsuse korral soetab abivahendi ja/või teavitab isikut positiivsest otsusest. 6) Õpetab isikut soetatud abivahendit kasutama. 	
<p>Teadmised: teab ja mõistab</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) abivahendi soetamisega seotud kehtivat seadusandlust 2) abivahendite ISO klassifikaatori kategooria alajaotusi ning kasutusvõimalusi oma töö valdkonnas 3) eesti keelt tasemel B1, ühte võõrkeelt tasemel A2 4) kasutada arvutit 5) suhtlemise ja klienditeeninduse aluseid 6) abivahendite ISO klassifikaatorile vastavaid toodete kategooriaid ja tarnijate pakutavat toodangut 	
B.2.3 Töö abivahendi kasutajaga	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Hindab isiku rahulolu abivahendiga ja abivahendi efektiivsust 2) Vajadusel analüüsib uuesti isiku toimetulekut ning teeb ettepaneku olemasoleva abivahendi kohandamiseks/ uue abivahendi soetamiseks 3) Nõustab ja juhendab isikut abivahendi igapäevases hooldamises ja kasutamises 4) Lähtub oma töös eetilistest tõekspidamistest ja väärtustest. 5) Soodustab ja kaitseb võrdseid võimalusi. 	
<p>Teadmised: teab ja mõistab</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Abivahendite ISO klassifikaatori tooteid oma töö valdkonnas 2) Abivahendi vajaduse ja efektiivsuse hindamise tõendus põhiseid meetodeid 3) Isiku erivajadusest tulenevaid toimetuleku piiranguid oma töö valdkonnas 4) Võrgustikutöö aluseid 5) Tagasisidestamise põhitõdesid 6) Teenindus- ja nõustamis põhimõtteid 	
B.2.4 Abivahendi hooldamine ja remont	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Küsitleb isikut kasutusel oleva abivahendi kasutus mugavuse ja -efektiivsuse kohta 2) Kontrollib abivahendi seisukorda 3) Vajadusel koostab abivahendile hooldus- ja remondi plaani 4) Saadab abivahendi vastavalt hooldus- ja remondi vajadusele hooldusteenust osutavasse ettevõttesse 5) Nõustab ja juhendab isikut abivahendi igapäevases hooldamises ja kasutamises 	
<p>Teadmised: teab ja mõistab</p>	

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

- 1) toodete garantiitingimusi
- 2) isiku toimetulekust tulenevaid tegevuspiiranguid
- 3) nõustamise ja korrektse teenindamise põhimõtteid
- 4) abivahendite müügi ja laenuvõtmega seotud seadusandlust
- 5) meeskonnatöö aluseid

B.2.5 Töötamine võrgustikus

EKR tase 4

Tegevusnäitajad

- 1) Kaardistab kirjalikult võimalikud võrgustiku liikmed.
  - 2) Töötab isiku lähivõrgustiku ja kaudse võrgustiku liikmetega
- Algatab ja/ või edendab koostööd (nõustab, suhtleb, jagab infot, esitab päringuid, osaleb meeskonnatöös) erinevate spetsialistidega tulenevalt kaardistatud võrgustikust.

Teadmised: teab ja mõistab

- 1) infokogumise viise ja meetodeid (intervjuu, vaatlus, andmebaasidest otsimine, võrgustikuotsing, päringute koostamine jne)
- 2) info edastamise erinevaid kanaleid (lähtuvalt erinevatest inimtüüpidest: auditivne, visuaalne, kinesteetiline jne)
- 3) nõustamise aluseid
- 4) suhtlemise aluseid
- 5) arvuti kasutamist
- 6) meeskonnatöö reegleid

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile

1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	05-08122010-1.1/1k
2. Kutsestandardi koostajad	Piret Tamme, Tallinna Tervishoiu Kõrgkool Auli Lõoke, Eesti Liikumispuudega Inimeste Liit Andrus Ilves, Adeli Eesti OÜ Hille Maas, Eesti Füsioterapeutide Liit Marge Green, Sotsiaalministeerium Karin Lilienberg, Tallinna Tervishoiu Kõrgkool Ligita Haavik, Tervise Abi OÜ Sander Sirp, Ortoosimeister OÜ Rutt Lumi, Kutsekoja koordinaator
3. Kutsestandardi kinnitaja	Tervishoiu ja Sotsiaaltöö Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	5
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	08.12.2010
6. Kutsestandard kehtib kuni	15.10.2013
7. Kutsestandardi versiooni number	1
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	3253 Kohalike omavalitsuste tervishoiutöötajad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	4

C.2 Kutsenimetus võõrkeeles

Inglise keeles Assistive Technology Specialist (ATS), level 4

C.3 Lisad

Lisa 1 [Abivahendite loetelu ISO klassifikaatori alusel](#)

Lisa 2 [Tööosad ja tööülesanded](#)